

Mammalokalisatie

Inleiding

Met u is besproken dat bij u een 'mammalokalisatie' nodig is. Hierbij wordt de precieze plaats van de afwijking in uw borst of oksel gemarkeerd door middel van een 'jodiumzaadje'. Deze procedure vindt plaats op de afdeling Radiologie van het Groene Hart ziekenhuis, locatie Gouda. Deze folder geeft meer informatie over dit onderzoek. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan in deze folder is beschreven. Heeft u vragen, bespreek dit dan met uw arts of gespecialiseerd verpleegkundige.

Doel van het onderzoek

Het doel van het markeren is dat de chirurg tijdens de (latere) operatie het jodiumzaadje en dus de afwijking kan terugvinden en verwijderen.

Mammalokalisatie met jodiumzaadje

Mammalokalisatie kan om twee redenen nodig zijn:

- De afwijking in uw borst is te klein om voelbaar te zijn tijdens de operatie waarbij de tumor verwijderd wordt.
- Het is nodig om u te behandelen met chemotherapie, voordat u geopereerd wordt. Door de chemotherapie kan de tumor zo ver slinken, dat deze niet meer voelbaar of zichtbaar is tijdens de operatie. Hierdoor is het lastig voor de chirurg om de exacte plek van het kwaadaardige weefsel te bepalen.

Het markeren gebeurt door een 'jodiumzaadje' in te brengen op de plaats van de afwijking in de borst. Dit is een heel klein staafje met licht-radioactief jodium. Na het markeren kan de plaats van de afwijking tijdens de operatie met speciale

apparatuur heel precies zichtbaar worden gemaakt. De chirurg weet zo exact waar de afwijking zich bevindt.

MARI-procedure

Een MARI procedure is een lokalisatie van een okselklier (lymfeklier) met een jodiumzaadje.

Als er tijdens het onderzoek vóór de behandeling uitzaaiingen in een of meerdere okselklier(en) zijn aangetoond, wordt de MARI-procedure gebruikt. De lymfeklier met de uitzaaiing erin wordt gemarkeerd met een jodiumzaadje. Bij meerdere aangedane lymfeklieren wordt de grootste van de lymfeklieren met het jodiumzaadje gemarkeerd. Deze gemarkeerde klier wordt de MARI-klier genoemd.

Bij de operatie verwijdert de chirurg de gemarkeerde lymfeklier (de MARI-klier) en stuurt deze in voor pathologisch onderzoek.

Aandachtspunten

- Bent u zwanger of bestaat de kans hierop, neem zo spoedig mogelijk contact op met de afdeling Radiologie. Röntgenstralen kunnen schadelijk zijn voor het ongeboren kind.
- Gebruikt u bloedverduuners, neem contact op met secr. Chirurgie/ mamma-care verpleegkundige. Er zal dan met u besproken worden:
 - of u deze medicatie kunt blijven gebruiken;
 - of er tijdelijk gestopt moet worden met de medicatie;
 - of dat uw medicatie tijdelijk vervangen wordt door andere medicatie.

Vorbereiding op het onderzoek

- U mag geen bodylotion, crème, deodorant of talkpoeder gebruiken.
- Draag losse, comfortabele kleding en een stevige beha voor steun na het onderzoek.
- U mag na het inbrengen van het jodiumzaadje niet tillen; neem voor het onderzoek uw maatregelen als u thuis of op uw werk, kinderen onder de 2 jaar moet tillen.

Het onderzoek

Op de afgesproken tijd meldt u zich bij de afdeling Radiologie (route 70).

Als u aan de beurt bent wordt u binnen gehaald en wordt er gevraagd om u uw bovenkleding uit te doen. De radioloog voert het onderzoek uit, geassisteerd door een doktersassistent en/of MBB'er (Medisch Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige).

Er zijn twee mogelijkheden om de tumor goed in beeld te brengen tijdens het inbrengen van het jodiumzaadje:

- **Echografie:** Wanneer bij u de afwijking waarneembaar is met behulp van echografie. U ligt op uw rug op de onderzoekstafel. De radioloog brengt wat gel aan op de borst en/of oksel en bepaalt met de echokop de plaats van de afwijking en de positie voor de naald.
- **Mammografie:** Wanneer bij u de tumor in de borst alleen met röntgenstralen waarneembaar is, wordt u gevraagd op een stoel plaats te nemen met de borst op een steunplaat. Het kan ook zijn dat u gevraagd wordt om op de buik op een speciale de onderzoekstafel te gaan liggen met de borst in een uitsparing in deze tafel. De borst wordt aangedrukt door middel van een plaat welke de borst gedurende het onderzoek op zijn plaats houdt. De MBB'er maakt vervolgens röntgenfoto's van de borst. Vervolgens kan de radioloog via de computer de plaats van de afwijking en de positie voor de naald exact bepalen.

Nadat de exacte plaats van de afwijking en de positie voor de naald bepaald zijn, geeft de radioloog een plaatselijke verdoving. Vervolgens plaatst de radioloog het jodiumzaadje met behulp van een naald in de borst of oksel op de plaats van de afwijking. Soms is het nodig om meerdere zaadjes in te brengen om de afwijking goed te lokaliseren.

Tenslotte worden er twee controlefoto's gemaakt door middel van een mammografie om te beoordelen of het zaadje goed geplaatst is. Het zaadje kan nu niet meer verschuiven.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt ongeveer 30 minuten. Het onderzoek vindt poliklinisch plaats. Dit wil zeggen dat u na het onderzoek gewoon naar huis kunt.

Na het onderzoek

- Het wondje wordt afgeplakt met:
 - hechtpleister(s). Dit blijft maximaal één week zitten.
 - Een witte verbandpleister. Deze mag na 24 uur verwijderd worden.
- De eerste 24 uur mag het wondje niet nat worden.
- U mag 2 dagen niet zwaar tillen, zware arbeid verrichten of intensief sporten.
- Het is verstandig dat u na afloop van het onderzoek niet alleen naar huis gaat.

Risico's en complicaties

Ondanks dat de insteekplaats verdoofd wordt, kan het onderzoek toch pijnlijk zijn. Bij thuiskomst kunt u eventueel de borst ongeveer 10 minuten koelen met bijvoorbeeld een plastic zakje met ijsblokjes gewikkeld in een handdoek. Herhaal dit na een uur nogmaals. Verder raden wij aan om na het onderzoek de arm en borst te ontzien. Indien nodig kunt u paracetamol gebruiken tegen de pijn.

Het is mogelijk dat na de mammalokalisatie een bloeding of een infectie optreedt op de plaats waar

het zaadje is ingebracht. Het is daarom belangrijk contact op te nemen met uw behandelend specialist of gespecialiseerd verpleegkundige bij:

- toenemende roodheid;
- zwelling van de borst;
- koorts.

Straling

Het jodiumzaadje bestaat uit licht-radioactief materiaal. De straling die het zaadje uitzendt, wordt door het weefsel in de borst sterk verzwakt en is minimaal voor uw omgeving. Mensen in uw omgeving zullen dan ook geen stralingschade oplopen. Het jodiumzaadje is dus niet gevaarlijk voor u of uw omgeving en kan indien nodig lange tijd blijven zitten. Wel gelden er extra leefregels voor patiënten die veel omgaan met kinderen onder 1 jaar die intensieve verzorging nodig hebben. Denk daarbij aan borstvoeding geven en veelvuldig optillen. Indien dit bij u het geval is, overleg dan met uw behandelend chirurg en/of gespecialiseerd verpleegkundige.

Wanneer u gedurende de periode dat het jodiumzaadje geïmplanteerd zal zijn, gaat vliegen, dient u dit aan te geven bij de gespecialiseerd verpleegkundige. U krijgt dan een vliegbrief mee met hierin een verklaring.

Indien u naar een ander ziekenhuis gaat voor behandeling van borstkanker, dient u te allen tijde aan te geven dat er een jodiumzaadje is geïmplanteerd. Meld dit bij zowel uw huidige arts als uw nieuwe arts. Zo kunnen de gegevens van het jodium-zaadje worden overgedragen naar het andere ziekenhuis.

Verhinderd

Mocht u om welke reden dan ook niet op uw afspraak kunnen komen, neem dan contact op met de afdeling Radiologie.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder vragen of opmerkingen, kunt u deze bespreken met uw arts of mamma-care verpleegkundige. Ook kunt u contact opnemen met de afdeling Radiologie.

<p>Uw afspraak is op:</p> <p>Dag:.....</p> <p>Datum:.....</p> <p>Tijd:.....</p> <p>U wordt verwacht op de afdeling Radiologie, route 70.</p>
--

Poli Chirurgie/ gespecialiseerd verpleegkundige

Route 11
Telefoonnummer: (0182) 50 59 67
Bereikbaar: 8.30 – 15.00 uur

Afdeling Radiologie

Route 70
Telefoonnummer: (0182) 50 50 15

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis

(0182) 50 50 50

Disclaimer

Het is niet altijd mogelijk aan het voorkeursverzoek te voldoen om het onderzoek te laten uitvoeren door een mannelijke/vrouwelijke medewerker.

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
december 2024
04.04.179